

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Март 2018.

Београд, април 2018. година

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података се користи анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018, за Народну банку Србије, спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво) изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014, и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања финансијског сектора, привреде и синдиката и у марту се налазе у границама циљаног распона Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$), и то углавном на централној вредности (3,0%).

Као и прошлог месеца, финансијски сектор и привреда очекују инфлацију на циљу (3,0%) за годину и две године дана унапред. С друге стране, синдикати у кратком року очекују инфлацију од 4,25%, а у средњем року 3,0%, док становништво, као и у фебруару, очекује 5,0% и у кратком и у средњем року.

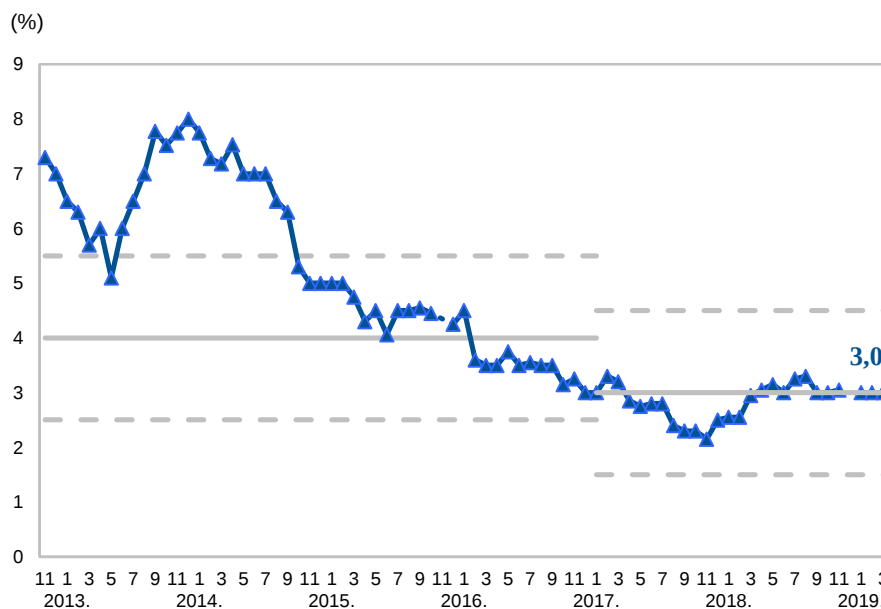
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред, према резултатима мартовске анкете агенције Ипсос, **остала су усидрена на централној вредности циља Народне банке Србије** (налазе се на том нивоу од јула 2017). Према априлској анкети агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију на нивоу од 2,8% (март 3,0%).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) и у марту се налазила на централној вредности циља (3,0%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године дана унапред) такође су остала непромењена, на нивоу од 3,0%, и у границама циља се налазе од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014).

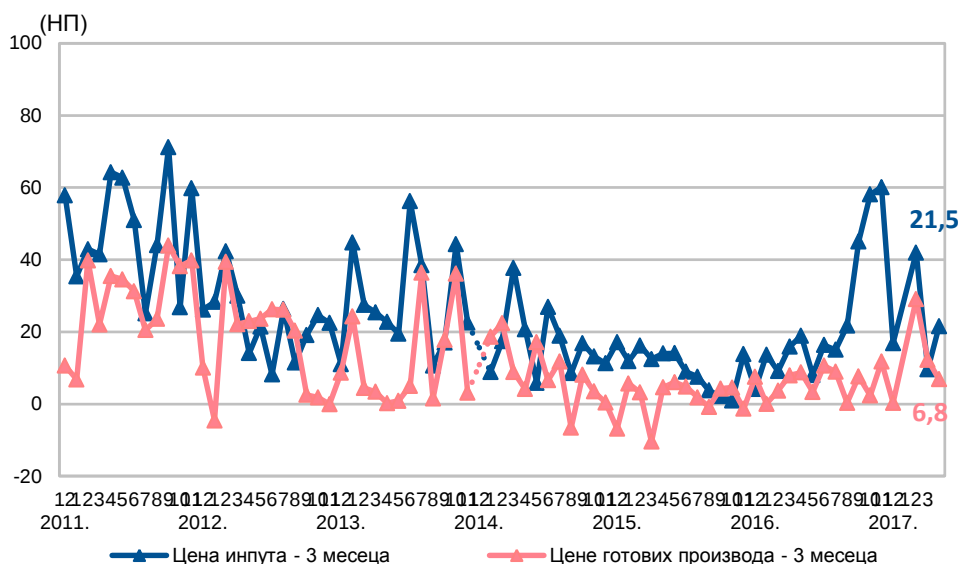
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин, банкама се с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања привредника трећи месец заредом налазе се на 3,0%. Такође, привредници су изразили оптимизам поводом побољшања пословних услова у наредној години дана.

Већина привредника (90,1%) у марту је, као и претходних месеци, очекивала да се цене њихових производа у наредна три месеца неће мењати. Нето проценат² (НП) привредника који у наредна три месеца очекује раст цена својих производа наставио је да пада и у марту је износио 6,8% (фебруар 12,3%), док у наредној години дана НП који очекује раст цена својих производа износи 51,3% (фебруар 37,4%). Такође, НП привредника који очекује раст цена инпута у наредна три месеца износи 21,5% (фебруар 9,6%), а НП привредника који очекује раст цена инпута у наредној години дана – 33,9% (фебруар 28,9%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

² Израчунавају се као разлика између учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Према резултатима мартовске анкете, НП привредника који очекује раст производње/промета у наредна три месеца износи 29,9% (фебруар 40,4%), а у наредној години дана – 44,5% (фебруар 53,6%).

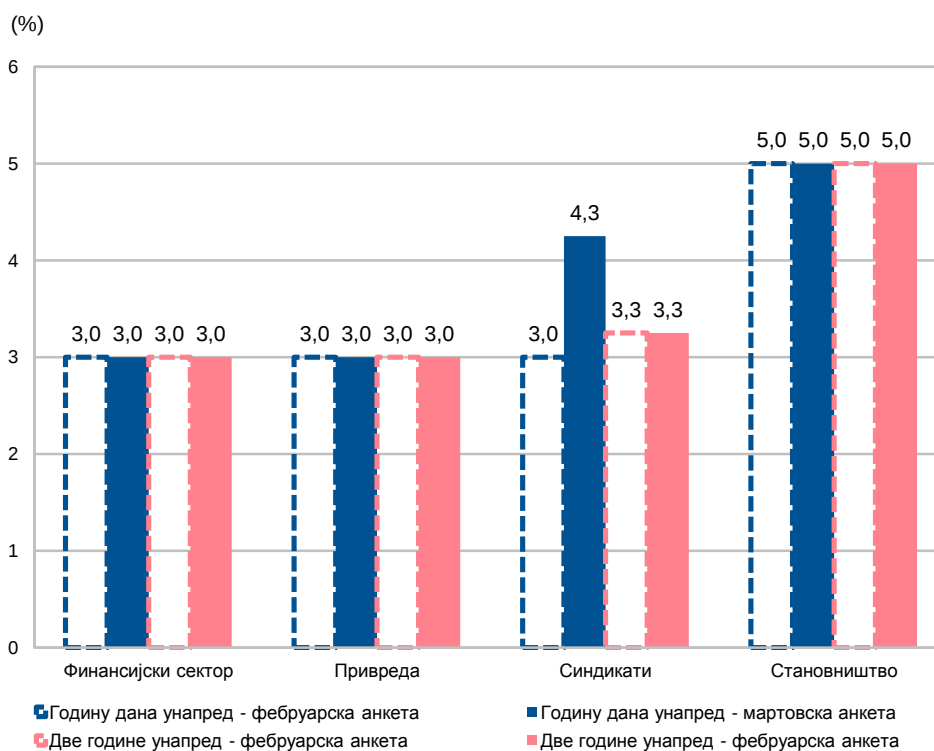
Инфлациона очекивања синдиката

Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника синдиката за годину дана унапред у марту су износила 4,25% (фебруар 3,0%), док су инфлациона очекивања за две године унапред снижена на 3,0% (фебруар 3,25%).

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати мартовске анкете агенције Ипсос показују да су краткорочна инфлациона очекивања становништва остала непромењена, на нивоу од 5,0% (од маја 2017. се налазе на том нивоу), као и средњорочна инфлациона очекивања, која други месец заредом износе 5,0%.

Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године дана унапред

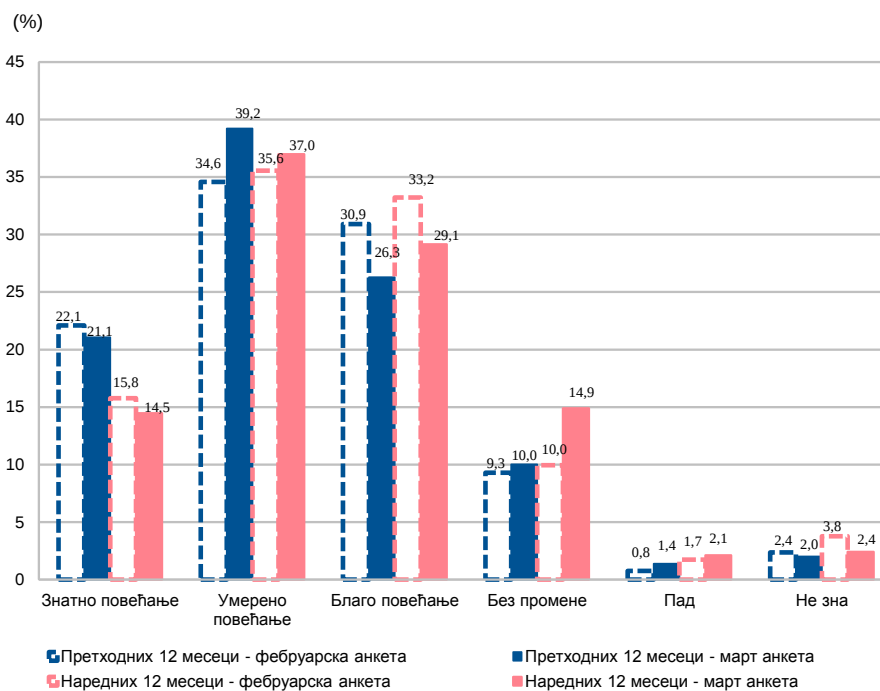
Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, у складу су с нумерички исказаном очекиваном инфлацијом и показују да и у марту највећи број анкетираних грађана (66,1%) очекује **умерено или благо повећање цена** у наредној години дана. Истовремено, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана у марту је износило 14,5%. Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 14,9% и 2,1%, респективно, док се 2,4% испитаника изјаснило да не зна шта да очекује.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

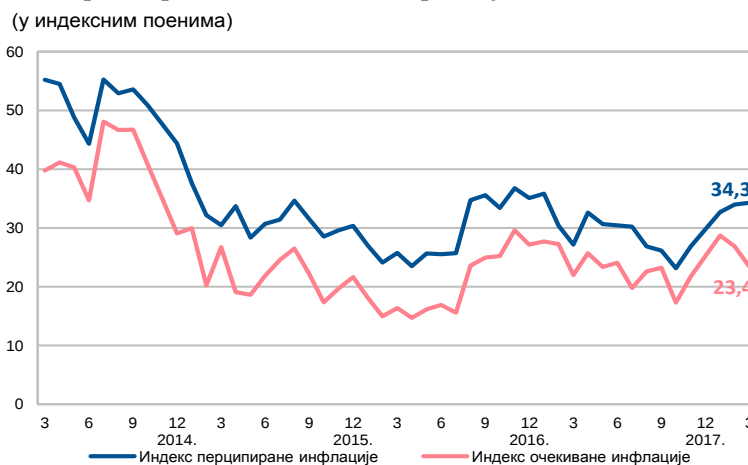
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него у претходној години дана, што се исказује вишом вредношћу индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Овако кретање последица је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци**³.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

Извор: Ипсос.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.